

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrasa
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Abr.1142/2021

Izborni Panel za Žalbe i Predstavke (IPŽP), u panelu sastavljenom od sudija: Kimete Kicaj-predsedavajuća, Burim Ademi i Zihdi Haziri članovi, odlučujući o žalbi Strahinja Spasića, kandidata za predsednika opštine Klokot, iz redova političkog subjekata GI Srpska Narodna Sloga, sa sedištem u Opštini Klokot, zbog kupovine glasova, za Drugi krug lokalnih izbora 14.11.2021.godine, na sednici panela održanoj 17.11.2021.godine, doneta je sledeća:

O D L U K A

I. **Prihvata** se osnovana žalba Abr.1142/2021 od 16.11.2021.godine, koju je podneo Strahinja Spasić, kandidat za predsednika opštine Klokot, iz redova Političkog subjekta GI Srpska Narodna Sloga, sa sedištem u Klokotu, dok je Politički subjekt Srpska lista kažnjava se novčanom kaznom u iznosu od 10.100 (deset hiljada i sto) aura, zbog kršenja Kodeksa ponašanja političkih subjekata, njihovih simpatizera i kandidata za drugi krug lokalnih izbora 14.11.2021.

II. Novčanu kaznu izrečenu pod tačkom -1- odredbe ove odluke, politički subjekat Srpska lista **DUŽANA** je da plati u roku od 15 dana od dana uzimanja ove odluke, pod pretnjom dodatne kazne.

O b r a z l o Ź e n j e

IPŽP je dana 15.11.2021.godine primio pritužbu Strahinja Spasića, kandidata za predsednika opštine Klokot, od političkog subjekta GI Srpska Narodna Sloga, sa sedištem u Opštini Klokot, kojom tvrdi da iako je podneo pritužbu za izborne nepravilnosti i zloupotrebe političkog subjekta Lista Srpska u prvom krugu i da je žalba samo delimično uvažena i od strane IPŽP-a Lista Srpska je samo novčano kažnjena, ali su Lista Srpska i njeni funkcioneri nastavili sa zloupotrebama i manipulacijama kako u sistemu Kosova tako i u kako naziva sistemu Srbije u periodu između drugog kruga izbora i na dan izbora 14. novembra 2021. godine. Po pritužbi se navodi da je u periodu između prvog i drugog kruga načelnik školske uprave kako ga naziva u sistemu Republike Srbije, Ivan Zaporožac, pozvao je sve prosvetne radnike da se pojave u sedištu školske uprave u Mitrovici i izvršio pritisak na sve prosvetne radnike da glasaju za Srpsku listu na izborima u suprotnom će biti smenjeni. Ovaj pritisak izvršili su i direktori škola u opštini Klokot u sistemu Srbije i Kosova Bojana Marinković, Trajan Trajković, Dalibor Dajić i Vladan Bogdanović koji je i kandidat za predsednika opštine Kolokot i Goran Marinković direktor Odeljenja za obrazovanje u opštini Klokot. U žalbi se dalje navodi da su pritisak vršili i predsednik opštine Klokot Božidar Dejanović i predsednik Skupštine Žarko Dejanović zaposlenima u opštini Klokot, preteći im da

će ukoliko ne glasaju za Listu Srpska, biće otpušteni. Navodi se da je Božidar Dejanović, u svojstvu predsednika opštine Klokot, dodelio više od 50 ugovora o radu samo da bi se glasao za Srpsku listu, takođe mnoge ugovore o radu je u srpskom sistemu dao direktor škole u zamenu da bi glasali za Srpsku listu. Podnosilac pritužbe navodi da je i direktor bolnice u Pasjanu Zoran Perić vršio pritisak na zdravstvene radnike da glasaju za Srpsku listu, te da je nalagao lekarima da daju lažno odsustvo sa obrazloženjem da su bolesni od virusa Covid-19. prosvetnim i zdravstvenim radnicima kako bi umesto njih zaposlili nove radnika na mesec dana kako bi glasali za Srpsku listu. Gradonačelnik Gnjilana, kako se navodi u žalbi srpskog sistema istovremeno, i novoizabrani gradonačelnik Novog Broda Saša Milošević-Beli i gradonačelnik Vitine Srđan Nikolić u sistemu Republike Srbije u poslednjoj nedelji pre drugog krugu izbora za opštinu Klokot, pozvali su svoje zaposlene birače opštine Klokot u svoje kancelarije i podelili im kovertu u iznosu od 10.000,00 dinara da bi glasali za Srpsku listu.

Podnosilac žalbe je dalje naveo da je Srđan Nikolić, kako ga naziva predsednik opštine Vitina u srpskom sistemu, zajedno sa Sašom Mirkovićem, Zoranom Cvetkovićem, Zvezdanom Simićem i Vlastom Bogdanovićem, dodeljivao ugovore za distribuciju građevinskih materijala između dva izborna kruga u zamenu za glasanje za Srpsku listu. Dalje se u žalbi se navodi da su pored optužnica koje je Tužilaštvo u Gnjilanu podiglo protiv četiri osobe za kupovinu glasova u prvom krugu izbora za kupovinu glasova, članovi Srpske liste nastavili su iste radnje i u drugom krugu za izbor gradonačelnika. Podnosilac pritužbe navodi da je prema informacijama sredstva za kupovinu glasova obezbeđivao Saša Milošević-Beli dok su ih delili Božidar i Žark Dejanović, Goran Marinković, Saša Mirković, Saša Marinković, Vladan Bogdanović, Zoran Cvetković, Radomir Stanković, Dalibor Stojanović i još neki ljudi koji ističu da to treba da potvrdi policijska istraga i tužilaštvo. Podnosilac pritužbe dodaje da je na dan drugog kruga izbora bilo i pritisaka i kupovine glasova i da je veliki broj birača bio primoran da glasa uz asistenciju iako su mogli da glasaju sami, na glasačkim listićima. Stavljali su određene simbole i morali su da pokažu glasački listić članu izborne komisije Srpske liste za koga su glasali i mnoge druge zloupotrebe. Podnosilac žalbe navodi da sve ove osobe predstavljaju institucije Republike Srbije koje deluju na Kosovu i narušena su prava građana u opštini Klokot i ocenjuje da izbori nisu protekli u fer i demokratskoj atmosferi, jer ističe da je bilo mnogo zloupotreba, prisvajanja i kupovine glasova.

Pritužbi kao dokaz je priložena – Objava Info-Plus o pritisku birača od 15.11.2021. godine, izjave birača u IPŽP-u, kao i izjave birača priložene uz pritužbu kao dodatni dokaz

IPŽP povodom pritužbe Abr.1142/2021, dana 16.11.2021.godine, uputio je zahtev za odgovor političkom subjektu Srpska lista, uz navođenje roka za odgovor, do 17.11.2021.godine u 9:00 časova i istog dana je dobio odgovor od političkog subjekta Srpska lista.

U odgovoru političkog subjekta Srpska lista u kojem se tvrdi da je podnosilac pritužbe napisao politički pamflet nakon što su izgubili na redovnim izborima i prema odgovoru podnosilac pritužbe nigde ne navodi događaje koje navodi kao kršenje zakona, već samo generalno predstavljen kao mnoštvo kršenja Izbornog zakona bez preciziranja koji zakon, bez opisa gde i kada su se krivična dela dogodila, tačna identifikacija povrede što je obaveza podnosioca žalbe prema IPŽP-u. Srpska lista dalje u odgovoru dodaje da Politički subjekat GI Srpska Narodna Sloga u pritužbi Anr.1142

priložila materijale dokaze koji dokazuju radnje koje su se desile mnogo pre izbornog dana i posle izbora koje su prema političkom subjektu Srpske Liste su u suprotnosti sa Pravilima i procedurama IPŽP-a i da je podnosilac žalbe dužan da pruži dokaze o navodnom kršenju. U nastavku odgovora, Srpska lista navodi da u dokazima koje je podnosilac žalbe podneo u vezi sa porukama nema datuma kada je povreda nastala, dok se u pogledu izjava Srđana Jetrenića dogodila 15.10.2021. godine i izjave svedoka Arbera Eminija se dogodila 06.11.2021, kao i izjave svedoka priložene uz tužbu dogodili su se 15.10.2021 i 06.11.2021 koje su van roka i nemaju opis ili činjenice vezane za bilo kakvo kršenje zakona. Zahteva da se pritužba GI Srpska Narodna Sloga odbije kao neosnovana.

U odgovoru na pritužbu, CIK je naveo da je u Operativnoj komori CIK-a javio se žalioac (g./Sergjan Jerenić), državljanin Republike Kosovo, preko broja telefona +383 49 798 - 299, koji je prvobitno pozvao službeni broj mobilnog telefona (+383 45 888 101) predstavljen u Operativnom planu za izborni dan 14.11.2021 oko 20:00h, ali je isti je bio nejasan tokom razgovora, gde je njegovo javljanje na telefonu bilo kao „frustrirano“, dok su oni iz Operativne komore zatražili da on podnese pritužbu putem telefonske poruke, kako bi oni, policija i Tužilaštvo odmah reagovali, ali je poruka podnosioca pritužbe stigla na službeni mobilni broj Operativne sale u 20 :57 minuta sa sledećim tekstom:

„Srđana Jerenića, državljanina Republike Kosovo, nateran je od Dalibor Dajići, koji je profesor Tehničke škole u Verbovcu i direktor škole u paralelnom sistemu, naterao je Sergjana da glasa za Srpsku listu, inače u suprotnom će on i njegova porodica biti kažnjeni. iz Srbije. On je istakao da je Zorana Spasića naterao i Ivan Zaprođac da glasa za Srpsku listu na biračkom mestu Sveti Sava. Nebojšu Stevića naterao je Ivan Zaprođjac da glasa za Srpsku listu u OŠ Sveti Sava u Klokotu Svetlanu Stojković da glasa za Srpsku listu naterao je Zoran Perić. Ovi i mnogi drugi, Sergjan navodi da će se žaliti IPŽP-u kako je građanima Republike Kosovo ugroženo pravo na slobodno glasanje. Prema Srđanovim rečima, postoje razni glasački listići sa različitim simbolima koji su nastali kao rezultat kupovine glasova i pritiska Srpske liste. Od Srđan Jerenića“.

U nastavku odgovora se navodi da su iz Operativne komore tokom telefonskog razgovora tražili od podnosioca pritužbe da pruži bilo kakve dokaze u vezi sa njegovim navodima, ali je kao dokaz priložio samo gore navedenu telefonsku poruku koju je nakon zatvaranja BC i prebrojavanja glasova, kada u to vreme nije bilo izbornog osoblja u BC, bilo teško hitno preduzme radnju od strane Operativne komore, i da su za to preporučili da se prijavi policiji u opštini Klokot, pošto su gore navedene informacije o Operativnoj komori bile donekle izazovne u potvrđivanju onoga što je rečeno u poruci, na vreme i poruku bez pružanja ikakvih dokaza.

Na kraju odgovora, CIK je naveo da iz navedenog nisu primili nijednu pritužbu, telefonski poziv ili informaciju o bilo kakvim nepravilnostima u ovoj opštini tokom izbornog procesa na dan izbora 14.11.2021.godine u opštini Klokot. U prilogu odgovora na pritužbu priložio Knjigu za glasanje

po zahtevu IPŽP-a za biračka mesta: 3701D/01R, 3702D /01D, 3703D / 02D, 3705D /01D, 3701D/02D, 3703/01R i 3704D/01 u Klokotu.

Panel je za utvrđivanje činjeničnog stanja ocenio sledeće dokaze: Policijski izveštaj od 16.11.2021. godine, Obaveštenje Državnog tužilaštva i odgovor na žalbu CIK-a, dat u formi izveštaja Operativne komore CIK-a.

Panel je, nakon ocene svakog od dokaza, jednog po jednog, i sve zajedno, utvrdilo da:

Žalba je osnovana, iz sledećih razloga:

Policijskim izveštajem od 16.11.2021.godine Panel je potvrdilo da su navodi koji se odnose na izborni proces, a koji se odnose na predmet koji je predmet razmatranja, preduzeti su istražni postupci, u vezi sa krivičnim delom „Povreda slobodno određivanje birača”, krivično delo sankcionisano članom 210. KZRK. U izveštaju se navodi da su u opštini Klokot tokom izbornog dana dobili informacije o sumnjama u kupovinu i prodaju glasova, za koje je bio upoznat i državni tužilac, ali nisu uspeali da potvrde istinitost ove informacije. U izveštaju se takođe navodi i da su stigle informacije da je direktor tehničke škole u selu Vrboc Dalibor Dajić pretio otkazom Srđanu Jeremiću, koji radi kao profesor u ovoj školi, gde mu je na osnovu informacija pretio da će ako ne glasaš za Srpsku listu, biti otpušten kao što su otpustili njegovu ženu zbog izbora. Osim ovih pritužbi, prema policijskom izveštaju, ispada da do kraja izbornog procesa nije bilo drugih pritužbi. Takođe iz izveštaja Državnog tužilaštva kao odgovora na provere IPŽP-a proizilazi da nije pokrenut krivični postupak za konkretan slučaj koji je apelant podneo.

Iz odgovora na pritužbu CIK-a, datog u formi izveštaja iz Operativne komore CIK-a, koja funkcioniše na dan izbora, u kojoj se iskazuju sve eventualne nepravilnosti tokom glasanja, panel je zaključilo da je u ovu Operacionu komoru primljen poziv za izborni dan 14.11.2021.godine oko 20:00 časova, a prema odgovoru CIK-a proizilazi da je podnosilac pritužbe uložio žalbu putem SMS-a, jer su tako nešto zahtevala nadležna lica Operacione komore. Isti je u sms- je predstavio nepravilnost koja je nastala na dan izbora i pretnje koje je dobio, navodi se u odgovoru CIK-a.

Panel je, nakon ocene svakog dokaza kao i svih dokaza u celini, konstatovao da je politički subjekat Srpska lista, postupcima svojih pristalica, prekršila Kodeks ponašanja, preteći biračima da će ukoliko ne glasaju za Srpsku listu biće razrešeni svojih funkcija, u institucijama koje rade po paralelnim strukturama, bar se to dokazuju na osnovu dokaza u vezi sa, iskazom svedoka, Miće Spasića, Krčmarevića Ognjena, Kojić Danijela, Kojića Srećka i Rade Đurić, kao i audio snimak na kome se vidi da je Serđan Jerenić pozvan u školu u kojoj je pristalica Srpske liste vršio pritisak na slobodno glasanje, od kojeg je zatraženo da on i njegove supruge zatraženo da glasaju za Srpsku listu, gde su svi u dostavljenim izjavama naveli da su bili pozvani od pristalica Srpske liste da glasaju za ovaj politički subjekat obećavajući im novac, odnosno vršeći pritisak na njih u vezi

sa radom njihovih porodica e, što je u suprotnosti sa članom 33 tačka f) ZOO. Stoga je panel odlučilo kao u tačkama -I- i -II- odredbe ove odluke, na osnovu jasnih i ubedljivih dokaza definisanih članom 117. st. 3 ZOI, koji predviđa da: „Odlučivanje o žalbama i pritužbama od IPŽP-a, oslanja se na jasne i ubedljive dokaze“, kao što jesu u gore navedenom slučaju navedeni dokazi koji dokazuju da su pristalice političkog subjekta preduzeli mere da utiču na slobodno opredeljenje birača.

Panel, pošto je došao do zaključka i utvrđivanja, u smislu člana 120 stav 1 ZOI, da je došlo do kršenja ovog zakona i pravila CIK-a od strane pristalice političkog subjekta Srpska lista, na dan glasanja 14.11.2021. koja je uticala prema podnosiocu žalbe na konačan rezultat izbora, panel je ocenio da je u ovom slučaju kršen Kodeks ponašanja političkih subjekata, u smislu člana 33 tačka f) ZOI. Stoga je panel političkom subjektu Srpska lista izreklo novčanu kaznu u iznosu od 10.100,00 evra, iz tačke -I- odredbe ove odluke. Ova novčana kazna u odnosu na subjekt koji nije ispoštovao Kodeks ponašanja, služi i kao preventivna mera da se politički subjekti ubuduće uzdrže od takvih radnji kojima se krše zakonsko-izborni propisi, te kao takvi narušavaju mirnu klimu i pogodno za slobodno i neometano glasanje, kao osnov za demokratski izborni proces, kršenje za koje je panel moglo izreći novčanu kaznu političkom subjektu do 50.000,00 eura, u smislu člana 120. stav 1. tačka c) ZOI. Takođe, panel se prilikom izricanja novčane kazne, u ovom slučaju oslanjalo na okolnosti slučaja kao što su priroda prekršaja i njegov mogući uticaj na izborni proces, stepen i težina prekršaja, takođe kao okolnost panel je uzeo u obzir činjenicu da je predmetna politička lista Srpska, učestvovala na prethodnim izborima, i da je dobila sredstva iz budžeta Republike Kosovo, za razvoj aktivnosti u vezi sa izbornom kampanjom.

Ako subjekt kome je izrečena kazna ne plati izrečenu novčanu kaznu u roku utvrđenom u tački -I- odredbe ove odluke, tada će u skladu sa članom 120. stav 2. ZOI, subjektu biće izrečena dodatna kazna. Ovo upozorenje za dodatnu kaznu definisano je u članu 120.2 ZOI, koji kaže: „Neplaćanje kazne ili nepoštovanje naloga IPŽP-a u vremenskom periodu navedenom u odluci IPŽP-a predstavlja drugo kršenje ovog zakona koja može biti sankcionisana dodatnom kaznom od strane IPŽP-a.“.

Uprkos činjenici da u žalbi podnosilac zahteva nije imao zahtev u vezi sa ponovnim glasanjem u opštini Klokot, Panel smatra da nijedan od gore procenjenih dokaza nije pokazao da su učinjene nepravilnosti na bilo kom biračkom mestu koje bi narušile integritet izbornog rezultata. U verifikaciji glasačkih listića za gore navedene odluke nisu konstatovane nepravilnosti, osim broja birača koji su glasali uz asistenciju, takođe ni u policiji nije podneta pritužba ili krivična prijava po pitanju izbornog rezultata na dan izbora na biračkim mestima ili u izbornom procesu u celini, niti na biračkom centru na dan izbora, samim tim nije dovoljna osnova i značajna u rezultatu jer ne rezultira nikakvim dokazima da uprkos uticaja na slobodu birača kao što je gore navedeno da je ugrožen izborni rezultat, na osnovu člana 117. stav 3. i člana 118. ZOI, jer nisu dostavljeni jasni i ubedljivi dokazi da je bilo nepravilnosti te prirode na dan izbora što bi se argumentovalo slanjem opštine Kolokoti na potpuno ponovno glasanje. Da bi se poništio rezultat političkog subjekta, zaista je neophodno da su tokom preliminarog glasanja na dan glasanja učinjeni veoma ozbiljni

izborni prekršaji, usled kojih je proces glasanja i izborni integritet ozbiljno narušen i da su održani bez integriteta. Povodom navoda da su gradonačelnici Srpskih paralelnih struktura Novo Brdo, Gnjilane i Vitina pozvali predstavnike svojih kancelarija u opštini Klokot kako bi glasačima Srpske liste podelili koverat u iznosu od 10.000 dinara, panel smatra da je istinito za ovaj navod o kupovini glasova u iznosu od 10.000 dinara podnosilac zahteva nije priložio nikakav dokaz osim činjenice da je takvu okolnosti naveo u žalbi, stoga Panel smatra da takva tvrdnja mora biti zasnovana na konkretnim i jasnim dokazima da bi rezultirao osnovana.

Povodom tvrdnje podnosioca žalbe, gde iz verifikacija IPŽP-a proizilazi da je u celom Biračkom centru bilo asistencije kod oko 70 lica, međutim to ne proizilazi iz podataka evidencije Izborne komisije, da ni u jednom slučaju isto lice nije asistiralo više od jedne osobe, stoga je asistencija iz razumnih razloga dozvoljena i ta asistencija treba da se evidentira, što u odnosu sa svakom asistencijom se ispostavlja da su izvršili članovi komisije tako da takve radnje ne predstavljaju kršenje zakona sve dok je asistencija sprovedena u skladu sa izbornim pravilima.

Panel podseća da novčana kazna izrečena u ovom slučaju u smislu člana 120. stav 5. ZOI ne dovodi u pitanje bilo koju krivičnu radnju koja može uslediti, pošto su odluke IPŽP-a administrativne odluke, i ni u kom slučaju ne prejudiciraju pitanje vođenja drugog postupka.

Iz gore navedenih razloga i u smislu člana 115 stav 1, 117 i 118 stav 1 i 120 ZOI, panel je odlučilo kao u odredbi ove odluke.

Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Abr.1142 / 2021 17.11.2021

Predsedavajuća Panela

Kimete Kicaj

Pravni savet: Protiv ovog rešenja dozvoljena je žalba u skladu sa članom 118 stav 4 ZOI, u Vrhovnom sudu Kosova, u roku od dvadeset četiri (24) sata od momenta primanja-uzimanja ove odluke.